

ELOFIZETES.
 Helyben és vidéken
 Egy évre ... 84 kor.
 Fél évre ... 42 kor.
 Egy negyed évre 21 kor.
 Egy óra ... 7 kor.

Nyiltéri közlemények
 megalapodás szerinti.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 307.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Résevény-
 Társaság.
 Köszet főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 281.

Arad, 1918.

Főszerkesztő
 Stauber József.

Szerda, december 11.

Felső Magyarország nem lesz a cseheké

(Tót csapatok szállják meg a demarkációs vonalat.)

Budapestről jelentik: Feltétlenül megbízható forrásból kaptuk a következő információkat:

— Azt a demarkációs vonalat, amelyről a lapok írtak, tisztán katonai értelemben vett határvonalat, a hadügyminiszter az illetékes katonai fórumokkal egyetértéssel állapította meg. A magyar nemzetiségi minisztérium és a cseh-szlovák kormány közt folyó tanácskozások ez természetesen nem érintik. Egyáltalán nem lehetetlen az sem, hogy ezek a tárgyalások egy teljesen új demarkációs vonalat fognak eredményezni. Hogy ez a demarkációs vonal hol fog vezetni, azt most természetesen még csak sejtetni sem lehet.

A legutóbbi órákban olyan események történtek, amelyek úgyszólván felforgatják az eddigi helyzetet. A kormányhoz arról érkezett jelentés, hogy a cseh-szlovák csapatok egyes helyeken beszüntették az előnyomulást. Ezek a helyeken a mi csapataink se mentek vissza a demarkációs vonal mögé, tekintettel arra, hogy a rendet valakinek fenn kell tartania és a míg a csehek be nem vonulnak, a mi csapataink nem hagyhatják el az illető területet.

Párhuzamosan ezekkel a hírekkel, a kormány arról is kapott jelentést, hogy ma vagy talán a holnapi napon Kassán ki fogják kiáltani a tót köztársaságot. A kormány megváltozott helyzet elé kerül, mert hiszen az a megállapodás, amelyet a kormány a francia fegyverszüneti bizottsággal kötött, arra vonatkozik, hogy mi ezeket a területeket kiirtjuk és a cseh-szlovák kormány csapatai szállják meg. Miután azonban ezek a területek immár a tót köztársaság területéi lesznek és a megállapított demarkációs vonal sem magyar, sem cseh-szlovák érdekszféra, hanem Magyarország és a tót köztársaság területét közt húzódnának, ez a megállapodás is kell, hogy változást szenvedjen. A legvalószínűbb az, hogy a demarkációs vonalon túl eső területeket nem a cseh-szlovák állam csapatai, hanem a magyarországi tót csapatok fogják megszállni.

Budapestről jelentik: A tegnapi nap folyamán Rutikáról az ottani lakosság küldöttségével Turócszentmártonba a tót nemzeti tanácshoz és nyilatkozatot kért tőle abban a tekintetben, hogy milyen lesz a lakosság helyzete az új alakulással szemben. A Dula Máté és társainak vezetése alatt álló nemzeti tanács a következő határozatokat közölte a küldöttséggel:

1. A lakosság köteles minden fegyvert, minden ördöklésre alkalmas eszközt a szlovák nemzeti tanácsnak azonnal beszoigáltatni.
2. A hivatalos életben az egységes cseh nyelvet kell használni. Mindenki tartozik a cseh nyelvet legelővőbb idő alatt megtanulni.
3. Gyűlések és összejövetelek csak a tót nemzeti tanács engedélyével tarthatók.

4. A cseh haderő parancsnokának minden intézkedése feltétel nélkül foganatosítandó.

5. Azok a személyek, akik a cseh csapatok előzésében bármilyen módon részt vettek, stábiális eljárás alá vonatnak.

A küldöttség megdöbbenve hallgatta a határozatokat, hivatkozott a demokrácia jogaira és a lakosság súlyos helyzetére. E megjegyzésekre a következő választ kapták:

— Ahol szuronyok hatalma van, ott demokráciáról nem lehet szó!

A nép hangulata igen nyomott. Mindenfelé terjed az önálló tót köztársaság eszméje. A rutkai szociáldemokrata-párt a turócszentmártoni választ íviratban közölte a magyar népkormányal.

Ungvárról jelentik: Dr. Szabó Simon, a Ru-

tén Néptanács elnöke a rutén nép helyzetéről és aspirációiról a következőképpen nyilatkozott egy újságíró előtt:

— A rutén nép izgatott és már nyíltan hirdeti Magyarországtól való elszakadást. Márma rosban a rutén nép tekintélves része Ukrajnához akar csatlakozni és terrorisztikusan lép fel a papok és tanítók ellen, akik magyar érzelműek. Az agitátorok hozzá láttak a munkához és szenvedélyesen izgatják a kevésbé intelligens népet a Magyarországhoz való tartozandóság ellen. Ennek az izgatásnak köszönhetjük a nép forrongását. Ungnégvében, Uzsook és Hajaad községek a cseh-szlovák államhoz haitanak és azt hangoztatják, hogy ők cseh-szlovákok. Kedvezőtlen a helyzet Sárosban és Szepesben is.

Pránából jelentik: A Cseszkoje Szlovó írja, hogy Bécszet egész biztosan megszállják leközlebb a francia csapatok és a megszállásnál a cseh-szlovák csapatoknak is szerep fog jutni. A bécsiek eddig aztal vigasztalják magukat, hogy a gyűlölt cseh-szlovákok elkerülnek Bécszet és Weiskirchner tovább garázdálkodhatik a csehek ellen. Csakhamar ki fog derülni, hogy hiába reménykedtek.

„Kérlelhetetlen igazság a magyarokkal szemben.”

(Take Jonescu és egy francia lap nyilatkozata.)

Párisból jelentik: A Petit Parisien december 2-i száma közli Károlyi Mihálynak azt a nyilatkozatát, amelyet a miniszterelnök november 27-én tett Budapesten a lap tudóstója előtt. A francia újság a nyilatkozatot bevezető sorokkal látja el és ebben többek között ezeket mondja:

— Kétségtelenül meg kell állapítanunk, hogy Károlyi Mihály a háboru négy esztendeje alatt gróf Tisza Istvánnak és az akkori kormányzatnak legkifejezettebb ellenfele volt, aki mindenkor rokonérzést tanusított az entente iránt. De ha ő most azt kívánja tőlünk, hogy kedvezünk honfitársainak, a mi kötelességünk azt felelni: hogy a magyarok nagy tömege poroszabb volt a porosznál, hogy Berlin Budapesten találta meg legerősebb támaszát. A magyarok bennünket nem tudnak megcsalni. Ők bennünket igazságosnak fognak találni, de kérlelhetetlenül igazságosoknak és ezzel nincs tovább.

A párisi lap ezután ismerteti Károlyinak a lap munkatársa előtt tett nyilatkozatát, amely az ország belső helyzetével foglalkozik. Rámutat arra, hogy ha szentünk nem lesz, a legnagyobb bonyodalmaknak nézünk eléje. Majd így folytatja: — Néptünk tanuságot tett érettségéről a vértelen forradalomban, de ha majd a vidék nem tudja élelmezni a várost és ha emiatt támad forradalom, mit teszünk akkor? Ha az entente segítségünkre lesz, akkor hamarosan sikerül a köztársaság kormányának megterem-

teni a rendet és nyugalmat. Mi ezt meg is akarjuk csinálni, de ha lehetetlen követelésekkel állnak elő, akkor mindannyian lemondunk. Utánunk csak magyar népfőradalmi kormány következhet meg, a felfordulás, a bolsevizmus, a mely nem lehet érdeke az ententének. Segítsenek rajtunk, ahogy ezt mi kívánjuk, mert a bolsevizmus, amely kapunk előtt áll, már holnap ura lehet a helyzetnek, ha nem adják meg legelővőbb szükségleteinket.

A nyilatkozat után a Petit Parisien nyomában közli Take Jonescu nyilatkozatát, amely így hangzik:

— A magyar nép a háboru alatt folyton izgatott a franciák ellen. A legyőzöttekkel szemben kíméletesekek és mérsékletesek akarunk lenni, de ez a jószívűség nem mehet a végtetekig. A magyar politikusok azért akarták a háborut, mert biztosra vették a győzelmet és azt remélték, hogy a nem magyar afku lakosságot még jobban elnyomhatják. A magyarok kivétel nélkül ennek a rendszernek voltak a hívei. Még ma is Magyarország integritásáról beszélnek és állítják magukat a magyar operett-Svájccal. Helyes, ha az entente támogatja Magyarországot, de ne tegye azt szövetségesel rovására. Csak nem gondolja Károlyi, hogy az entente a békekötésnél megszegi a szlovákoknak, jugoszlávoknak és románoknak adott szavát és arra kötelezi őket, hogy megmaradjanak magyar fennhatóság alatt.

Látogatás a budapesti román követnél.

(Erdélyi János dr. nyilatkozata.)

(Budapesti munkatársunktól.) Félhivatalos kommuniké közölte, hogy a Gyulafehérvárott megalakult román kormány meghatalmazott miniszterévé és budapesti követévé Erdélyi János dr.-t nevezte ki. A követség hivatalos helyisége a Vadászúrt-szálló első emeletén van. Estefelé elindultam hazáról, hogy Erdélyi doktort meglátogassam. A miniszter urat már régebb idő óta ismerem. Azelőtt is csináltam vele intervjút. Hat hete is van annak, vagy talán nyolc is. Nagyon régen volt ez, Erdélyi János akkor még így kezdte nyilatkozatát:

— A román nemzeti komiténék e pillanatban nincsenek szeparatistikus törekvései, mi azt hisszük, hogy a román nemzet demokratikus fejlődését a magyar állam meglévő keretein belül is megtalálhatja . . .

Ma már más pillanatok vannak és Erdélyi János most mint diplomáciai személy, egy idegen állam követe, tárgyal a magyar kormánnyal.

A hivatala a Vadászúrt szállóban van és bizonyos formáságok után lehet csak hozzá bejutni. E formáságokhoz hozzá tartozik, hogy az ember elmondja jövelele célját a követségi titkárnak, azután beírja a nevét a látogatónyombe, ahova románul beírják azt is, amit előbb szóval elmondtunk. A követségen sokan várják, míg a miniszter ur elé kerülhetnek. Pedig apró-cseprő dolgokban nem lehet Erdélyi doktorral beszélni. Holmi utazási igazolványért nem kell befáradni hozzá, ezt elvégzik a követség emberei, akik elég szép számmal dolgoznak abban a szűk udvari szobában, ahol régi időkben itt felejtették még a falon Széchenyi István gróf fametszetű portréját.

A követség titkára, egy Marosán nevű hadnagy egy csomó táviratot diktál magyarul. A táviratok kevés kivétellel a román nemzeti tanácsoknak szólnak és utasítás van bennük, hogy senkit bántalmazni, vagy lakásából kitenni nem szabad.

Végre bejutok a követ urhoz. Erdélyi János határozatosan fogad, szivarral kínál meg és mosolyogva tiltakozik az intervjú ellen.

— Ma már nem adhatok intervjút. Ma már nem írok cikket. Felelős személy lettem, megbízó levelemet átadtam a miniszterelnök urnak lá, jól és alaposan meg kell fontolnom minden szót, amit kimondok.

Megkérem, tegyen ezuttal kivételt. Ne beszéljünk politikáról. Beszéljünk csak arról, hogy mi történne azzal a sok magyar emberrel, akik azon a területen laknak, amelyet Romániához akarnak csatolni a románok. Mi történne ezekkel a magyarokkal, ha román imperium alá kerülnének.

— Mi történne velük? — feleli mosolyogva Erdélyi János, ismételve a kérdésemet. — Hát nem történne velük semmi. Fejlődhetnek, szabadon, boldogulhatnak és senki nem zavarná őket szabad fejlődésükben. Mi, románok nem utomunk el a mi nemzeteinket. Mi nem akarunk irredentizmust. Hát kell nekünk irredentizmus? Hiszen a szemünk előtt van ennek a hátrányos következménye. Látjuk, hogy mivé lett az ezeréves Magyarországot azért, mert elvonta az idegen nemzeteket. Mi erre a sorsra nem akarunk jutni. Eppen ellenkezőleg mindent el fogunk követni, hogy a legszabadabbban fejlődhessenek azok a nemzetek, amelyek Magyarországhoz tartoztak. Eszünk ágában sincs, hogy előszakkal beolvasszuk ezeket a románokba, de én úgy érzem, hogy nem kell sok idő hozzá és ezek a nemzetek szívesen fogják elfelejteni, hogy valaha is Magyarországhoz tartoztak . . .

Mosolyogva, nevetve beszélt, de látszott rajta, érzi, hogy nekem, aki sztenografálom minden szavát, minden szó a szívemet sérti.

És folytatta:

— A székeketeknek a legteljesebb autonómiát adják. A legmesszebbmenő autonómiát. Legalább is olyan, mint amint Svájcban az olaszoknak, franciáknak, vagy németeknek van. Mi nem fogjuk őket elvonni, hiszen félni valónk közülük nincs . . . Mit féljen az a tíz milliónál több román attól a két és fél millió magyar-

tól, némettől és szászttól? A magyarok képviselőket fognak küldeni a román képviselőházba. És nekünk nem lesz kifogásunk az ellen, hogy a magyar nép küldöttéi itt magyarul beszéljenek. Nem is lehet kifogásunk, hiszen mi harcoltunk azért, hogy a román nemzet képviselői a magyar parlamentben anyanyelvükön tarthassanak szónoklatokat. A magyar képviselők nálunk beszélhetnek magyarul, legfeljebb nem érti meg senki sem őket. Mert ugy-e, azt senki nem követelheti, hogy mi a kisebbség kedvéért magyarul tanuljunk meg?

Szinte szédülve mondom ki a szobából. Zúgott a fejem és éreztem mégis, hogy annak, hogy mindez megtörtént, mi vagyunk az okai. A multak bűnei most bosszúlják meg magukat.

VÁROS ÉS MEGYE.

Hosszúzági rekord 82 ponttal.

(Mit tárgyal a holnapi városi közgyűlés.)

Arad város tanácsa dr. Varjassy Lajos kormánybiztos elnöklésével ma délelőtt tartott ülésén készítette elő a holnapi közgyűlés napirendjét, amelyen nem kevesebb mint 82 tárgy szerepel. Foglalkozott a tanács Szendrey Mihály szinigazgatónak ismert kérelmével, hogy a színház további három évre adassék bérbe. A tanács Szendrey újabb kérelmére azt a javaslatot terjeszti a holnapi közgyűlés elé, hogy a törvényhatóság hatalmazza fel a tanácsot a színház bérletében való döntéssel.

Szóba került az ülésen Balla Frigyes festőművésznek az a kérelme, hogy az exkirály és exkirályné arcképeinek megfestését helyezze hatályon kívül és bizza meg, hogy a kapott előleg betudásával más arcképeket készíthessen. A tanács azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy az eddigi megrendelést helyezze hatályon kívül és majd később adjon újabb meghatalmazást a művésznek.

Foglalkozott a tanács az 1919. évi költségvetés kérdésével. A főszámvevő azt az előterjesztést tette, hogy a törvényhatóság adjon indemnitást a tanács az 1919. évi költségvetés elkészítése miatt a számvevőésnéél előálló többletmunkáért a város fizessen tízezer koronát. A tanács az előterjesztést nem fogadta el, hanem felhatalmazta a polgármestert, hogyha szükségét látja, rendelje el a számvevőésnéél a délutáni munkát is és ha így sem készülhet el a költségvetés, akkor a polgármester alkalmazzon ideiglenes munkaerőket.

A telekértékkadóit kivető bizottság azt a javaslatot tette, hogy az 1919. évre az 1918. évben kivetett adó maradjon érvényben. Dr. Varjassy kormánybiztos azt fejtette, hogy egyelőre a jövő évben is hajtsák be az 1918. évre megállapított adót, de ez ne maradjon meg, hanem vessenek ki új adót, mert ez a városnak egyik legnagyobb jövedelme. A tanács magáévá tette a kormánybiztos álláspontját és ilyen irányban tesz javaslatot a közgyűlésnek.

A város tudvalevőleg szabályrendeletét fogadott el, amely szerint a pezsgő után 25 százalék adót szed be. A belügyminiszter most jóváhagyta a szabályrendeletet, amelyet a holnapi közgyűlésen hirdetnek ki és nyomban életbe is lép.

A tanács ma nem tudta letárgyalni a közgyűlés sorrendjére felvett valamennyi tárgyat és ezért holnap délelőtt folytatja az előkészítő ülést.

Tisztviselői jutalmazások. Egy közgyűlési határozat értelmében minden év végén jutalmazzák meg azokat a városi tisztviselőket, akik mások hivatalos ügyeit is elintézték. Erre a célra 8500 korona áll a város rendelkezésére.

A tanács a jutalmazást a következőképpen javasolja a holnapi közgyűlésnek: Szabados Árpád, aki Visy Ferenc főpénztárnokot helyettesítette 100 kor., Hoffmann Győző rendőrfogalmazó 800 kor., özv. Jozefovics Armandné 400 kor., Kovács Vince 1200 kor., Job Béla 1000 kor., Petrán György 800 kor., Csáby István 800 kor., dr. Manck Albert 600 kor., Edl Lőrinc 600 kor., Cziráky Márton 500 kor., Török Viktor 500 kor., Stupár Antal 500 kor., Lengyel Sándor 400 kor., Faragó József végre hajtó 400 kor., Tarró Emil, Hatzelhoffier András, Zaránd Emilné napidíjasok 400—400 korona.

A központok megszüntetéséért. Arad város törvényhatósági bizottsága által 1918. évi december hó 11-én d. n. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak folytatolagos sorrendje: Veszprém vármegye törvényhatósági bizottságának felirata a nemzeti kormányhoz a rekvirációk és összes központok megszüntetése és a lakosság élelmezése, ruházzal, petroleummal és cukorral való ellátása tárgyában. A tanács javaslata a központi választmánynak újból való megalakítása ügyében. A tanács előterjesztése az üresedésbe kerülő állások betöltésének véleményezésére egy külön bizottság kiküldetése iránt. U. annak előterjesztése a város jövő feladatait előkészítő nagybizottság szociálpolitikai csoport elnöki helyének betöltése iránt. U. annak előterjesztése a számvevőésnéél felszaporodott munkák elvégzésének külön díjazása iránt. Az aradvárosi díjnokok bizalmiférfiainak előterjesztése az ideiglenes díjnokok elbocsátása tárgyában. A tanács előterjesztése a rendőrségi alkalmazottak részére napi 15 korona pótdíj megállapítása iránt. Az aradi és aradvidéki nevelő munkások szakszervezete bizalmi rendszerének elismerése.

Wilson még ragaszkodik a 14 ponthoz.

(Amerika nem ír alá imperialista békét.)

Genéből jelentik: Az Azori szigetéről közlik, hogy a „Washington György” és kísérő hajói tegnap elhaladtak az Azori szigetek előtt. Ez a hajó hozza Wilsont Európába. A tenger az egész utazás alatt viharos volt. Wilson meg is betegedett.

Az elnök a következőket mondotta a francia nagy követnek:

— Azon leszek Párisban, hogy a nehéz kérdésekben a 14 ponttal összhangban foglaljak állást.

Berlnből jelentik: Wilson a tengerrel a követ kezdi szikra táviratot küldte az amerikai sajtónak:

A békekonferencián Wilson elnök a tengeri szabadsága és az általános leszerelés mellett fog a leghatározottabban állást foglalni. Amerika három éves flotta programjára támaszkodva be fogja jelenteni az elnök, hogy egyetlen népek sem szabad különleges előjogokat követelni a tengerek aralmát illetően és amennyiben más népek nem volnának hajlandók flottaépítési programjukat korlátozni közé sorolnák, Amerika is kénytelen volna flottaépítési programját kibővíteni.

Berlnből jelentik: Egy amerikai diplomata a Neue Freie Presse berni tudósítójának a következőket mondotta:

— Semmi sem áll távolabb Wilsontól, mint ha diktátori szerepet akarna játszani a békekonferencián. Nem azért jön Európába az elnök, hogy a dolgok kialakulását az ő formulája alapján kikényszerítse, hanem hogy kifejezésre juttasson Amerika erkölcsi ideáljait. A tanácskozásokon nem a nyers hatalom és az erőszak fogják a főszerepet vinni. Amerika nem ír alá imperialista békeszerződést.

Hágából jelentik: Az Egyesült Államokban élő magyarok azzal a kéréssel fordultak Wilsonhoz, hogy törekedjen a békétárgyaláson a magyar területi kérdések szabályozását igazságos és pártatlan népszavazás útján rendezni.

Hat millió korona a népjóléti hivatalnak.

(Megbeszélések az adókvetés kérdéseiről. — A felhasználás programja.)

A mai napon a kormánybiztos aláírásával ellátott körleveleket vitt szét a posta. A levelek felszólítják a gazdagokat, hogy a kivetendő népjóléti adóra bizonyos összegeket fizessenek be, amelyeket természetesen a kivetendő adóba be fognak tudni. Aradváros polgársága mindenkör kiverte részét a jótékonyvédelmi mozgalmakból és ki fogja venni részét most is, amikor a polgárság nyugalmanak és békéjének megóvásáról és az anarchisztikus törekvéseket megakadályozó szociális törekvésekről van szó. Előbb azonban az érdekelték tudni szeretették volna, hogy mi a célja az új adónak. Ezt a célt ismertette meg ma délután a Nemzeti Tanács titkára, Winkler József azon az értekezleten, amelyet a felső kereskedelmi iskola tanári szobájába hívott össze dr. Baross Lajos, amelyen Aradváros legtekintélyesebb polgárai jöttek össze.

A Nemzeti Tanács kiküldöttjeit dr. Baross Lajos üdvözölte és kijelentette, hogy a polgárság készséggel áldoz, ha tudja, hogy mire áldoz. Kéri azonban a Nemzeti Tanács kiküldöttjeit, hogy ismertessék az adó célját, adjanak felvilágosítást a kivetés revíziójáról és adjanak felvilágosítást arról is, hogy az adózóknak legyen joguk a befolyt összegek felhasználásának ellenőrzésére.

Winkler József emelkedett ezután szólásra. A Nemzeti Tanács belátta, hogy anarchisztikus lehetőségek előtt áll. Arad, hogy örökös védekezést kell folytatni. Gondoskodni kell arról, hogy a szélsőséges irányzatokat le lehessen csapolni. Ezren jöttek haza a frontról szívtük telve keserűséggel és a boszu érzetével. Azonkívül itt vannak a munkanélküliek, akik minden nélkül állanak. Itt van azonkívül az elvadult lelki csőcselék, közte intelligens, érettségizett emberek is, amely csőcselék a romlásnak, a pusztításnak, az általános felfordulásnak a hive. A nyugalom és rend fentartására és a nyomor enyhítésére kell a pénz, amit onnan kell venni, ahol van. A Nemzeti Tanács népjóléti programot dolgozott ki s ennek megvalósítására kell a pénz.

Az első feladat az, hogy a harcstérről hazatért embereket gondos ápolásban részesítsük. Elsősorban munkásotthonokat kell létesíteni. A munkástanács Aradon már felállított egy 200 ágyas munkásotthonot, ahol az egyedül állókat helyezik el. Itt ellátást kapnak és felvilágosítják őket arról, hogy mi a szociáldemokrácia és mi az a törekvés, amely őket magával ragadta.

A második feladat: a gyors és intézményes segélyek folyósítása részben pénzürtékben, részben természetben. A harmadik feladat a közmunkák készítése, kijárása és a szükséges pénz előteremtése.

Ezeknek a feladatoknak megoldására szükség van a népjóléti hivatal létesítésére. Az állandó segély egyedülálló ember részére napi 3 korona volna, ha ketten szorulnak segélyre egy családban, a második személy napi 6 koronát kapna, minden többi családtag napi 4-4 koronát. Olyan segélyeket kell adni, amelyekből az arra jogosultak tisztességesen megélhetnek. A szociáldemokrata-párt azt reméli, hogy ilyen körülmények között sikerülni fog néhány hét alatt az elvadult lelkeket megszelídíteni és elérni azt, hogy mielőtt munkaalkalom lesz, a

Román zászló Aradvármegye székházán.

(Dr. Varjassy Lajos kormánybiztos nyilatkozata.)

Annak a minden összejövetél nélkül való együttműködésnek jeleként, amely Aradon és Aradvármegyében a román vezetőkörök és a magyar hatóságok között fennáll, a holnapi naptól kezdve meg lesz a maga külső jele is. Aradvármegye székházára dr. Varjassy Lajos kormánybiztos beleegyezésével a magyar nemzeti színű lobogó mellé kitéjük a román zászlót is.

Már néhány nappal ezelőtt az aradmegyei románság vezetői megjelentek dr. Varjassy Lajos kormánybiztosnál, akinek elbámultak, hogy Erdély minden románlakta vármegyéjében a vármegyházára a magyar lobogó mellé a román zászlót is kitéjük. A román úrak kérték a kormánybiztos, hogy engedje meg az aradi vármegyházára is a román lobogó kitézését annyival is inkább, mert az aradi románság vezetői tekintetben kényszerhelyzetben vannak azokkal a vármegyekkel szemben, ahol a románoknak ez a kívánsága teljesült. Kijelentették továbbá a román úrak, hogy a kérés megtagadása esetén az aradmegyei románság vezetőinek tekintélye csorbát szenvedne és nem volnának abban a helyzetben, hogy továbbra is biztonosan tudnák azt a hasznos együttműködést a magyar hatóságokkal, amelyet pedig a mai nehéz helyzet megkíván.

Dr. Varjassy Lajos kormánybiztos meghallgatta a románok kérését és kijelentette, hogy miután egyáltalában nem tulajdonít nagy fontosságot az egész zászlókérdésnek, a békés együttműködés szempontjából s nem áll utjába ennek a kívánságnak. A kormánybiztos azonnal érintkezésbe lépett telefonon a belügyminiszterhivattal és Jászi Oszkár miniszterrel, ahol azt az utasítást nyerte, hogy mindenekelőtt legfontosabb szempont a rend és a nyugalom fenntartása, a

munkások munkába álljanak, amiáltal természetesen csökkenteni lehet a segélyt.

A szociálista párt minden eszközzel azt akarja kikényszeríteni, hogy rend és fegyvelm legyen. Ezt azonban csak úgy érheti el, ha megvan adva a lehetőség arra, hogy olyan elemek nem kerülhetnek felszínre, akiket már nem lehet vezetni. A munkások, mielőtt alkalom lesz rá, dolgozni fognak, ha látják, hogy a társadalom milyen odaadással támogatja a szilkközdöket. Ha becsületes népjóléti politikát csinálunk Aradon, akkor nem lesz ok és ürügy arra, hogy a magántulajdont megtámadják. De ezt a politikát gyorsan kell megvalósítani és ne várjunk addig, amíg a kormány ezzel is, mint annyit sok mindennel, elkészik. Arra kéri a megjelenteket, hogy lehetőleg 5-6 napon belül vessék ki az adót igazságosan. Végül bejelenti, hogy a visszaélések üldözésére népjóléti rendőrséget szerveznek és a szociálista-párt is utcabiztosokat küld ki.

Dr. Köpf János azt kérdezte, hogy azok a leszerelt katonák, akik megkapták a leszerelési járulékot, szintén kapnak segélyt? Winkler József azt válaszolta, hogy addig nem kapnak segélyt, míg a 360 korona tart a megállapított napi segély alapján. Faragó Rezső felvetette azt a kérdést, vajon a kivetendő összeg csak átmeneti, vagy állandó intézmények fenntartására kell? Winkler azt a megnyugtató választ adta, hogy mindössze három hónapra kontemplálták a népjóléti hivatalt, ahol csak Aradon lakó segélyre szorultak nyerne támogatást. A menekültek részére vasúti jegyet váltanak és étellel látva visszaküldik illetőségi helyükre. Elmondja, hogy mindenki egyszerre csak tíz napra kap segélyt. Állandóan 5-6 ezer segélyre szorult lesz s így körülbelül 4 és fél millió koronára lesz szükség, míg a közrend

mélynek érdekében nem kell elzárkózni a románok kérésétől.

Ma délelőtt a románság vezetőinek részéről ismét megjelentek a kormánybiztosnál dr. Jancu, dr. Miclea, dr. Marslen, dr. Veliciu és dr. Crisan aradi ügyvédek, akik újból kifejezték a kormánybiztos előtt azt a kérésüket, hogy a román zászlót a vármegyházára kitézzék. A kormánybiztos kijelentette, hogy a közrend és a románokkal való békés együttműködés érdekében beleegyezik a román zászló kitézésébe. A kormánybiztos elrendelte, hogy holnap reggel a magyar zászlóval együtt a román lobogót is kitézzék mindkét vármegyházára.

A vármegyei román komité részére a vármegyházán három szobát adott át a kormánybiztos, ahol a komité a vármegyei rendfenntartás ügyét a közigazgatási hatósággal együtt intézni fogja. A román zászló kitézésével kapcsolatban a kormánybiztos a következőket jelentette ki nyilatkozata során:

— A román nemzeti színű zászlónak a vármegyházára való kitézése nem jelenti a román imperiumot, mert hiszen a románok a vármegye területén — amint ezt talán mondanom sem kell — nem vették át az imperiumot. Nekem elvben semmi kifogásom nincs a zászló kitézése ellen, mert ma nem az ilyen jelképes szempontok a fontosak, hanem a lényeg: az, hogy ne legyenek összetűzések és a rendfenntartás nagy munkáját a románokkal egyetértésben végezzük el. A román zászló a magyar lobogó mellett ezt a törekvést szimbolizálja és ez volt a kormány álláspontja is, amely a maga részéről sem kifogásolta a román zászló kitézését.

fentartására egy és félmillió korona kell. Természetesen azokat az adományokat, amelyeket a közrend fenntartására már befizettek, be fogják tudni a kivetendő adóba. Több kérdésre válaszolva kijelentette, hogy az összes jótékony alapok beszolgáltatását is kérni fogják és hogy a rokkantak ügyét is a népjóléti hivatal fogja intézni. Végül dr. Tagányi Sándor kérdésére kijelenté, hogy a magánosoknál is keresni fogják a munkaalkalmat s minden rendelkezésükre álló eszközzel kikényszeríteni fogják a munkanélkülieket a munkára, ha a magánosok megfizetik a szakszervezetek által megállapított munkabérekét.

Dr. Köpf János azt a kérdést vetette fel, hogy milyen alapon fogják kivetni az adót? Azt helyesnek tartja, hogy a gyorsan meggazdagodottak fizessenek, de fizetniük kell azoknak is, akik nem a háború alatt szereztek vagyonukat, nehogy igazságtalanságok történjenek. Knettel Lajos is azt szeretné tudni, hogy milyen alapon történik a kivetés, mert irányelvek nélkül nem lehet adót kivetni.

Végül hosszabb vita után megállapodtak abban, hogy dr. Köpf János és dr. Steinhardt Mór a holnapi közgyűlés elé javaslatot terjesztenek, hogy a törvényhatósági bizottság vegyen fel kétmillió kölcsönt a népjóléti hivatal részére, vessen ki egy szakaszos szabályrendelettel hatmillió koronás népjóléti adót, amelyet egy kiküldendő bizottság szabad mérlegelés szerint a rendelkezésre álló adatok alapján vet ki. A befolyt adóból meg fog térülni a város által nyújtott két millió kölcsön. Végül kimondták, hogy a körlevelekre befolyó előlegezett összegek a kivetett adóba betudandók.

MŰVÉSZET.

Inkvizitio a színháznál.

(Eltűnt kényes ruhadarabok.)

Az emberek gyűjtő szenvedélye a háboruban új alkalmakat fedezett fel. Míg a béke idejében a kedves Barth Lulu vitte a vezérszerepet a World-jában összegyűjtötte a világ híres emberének aláírását, addig a háboruban a szenvedélyes gyűjtők — japán srappneket, vörös gardista-gombokat s más eféle varításokat gyűjtöttek. Ismertek egy urat, aki megesküdött, hogy a jektó-pipa gyűjteménye számára megszerezte a Lord George szivarszikipáját, egy másik viszont Clemenceau sétatáborjával ékeskedik. Mindeniket felülmúlja azonban az az aradi ur, aki 20 esztendő óta hámulatraméltó szenvedéllyel gyűjti a szép asszonyok fehérneműit. Antik vitrinekben, mahagoni üveges szekrényekben Sarah Bernhard kis inexpressible mellett ott állatozik, mint egy hatalmas La France-róza, Duse asszony és Pálma Ika halványrózsaszínű — blúza. A sok csipkés hófehér holmi között nagyon érdekes ifjú hölgyek ingesekéi is hivatkoznak s mesélnek, mint szemtelen kis perszónák szoktak gúlsúr-nálkről.

Ez a ritka szenvedélyű gyűjtő ur most általában bajba kerül. A színháznál ugyanis nagy eset történt. A Hejehuja háró legutóbbi előadása miatt eltűnt az összes színművésznek — legtitkosabb fehérnemű darabja. Míg a művésznők a színpadon vígan hejehujáztak, addig egy frívól izlésű betörő bejárt az öltözőket, kivittotta az apró kosarakat s az izléses csipkés alsóságokat a behangzó keringő ütemeire háromnegyed taktusban elemelte.

Képzeltelők az általános rémület, mely az előadás után a művésznők sokaságát elöntötte. A katasztrófát, melyet legérzékenyebben érintett az eset, valóságoslag jajveszkeket:

— Meg kell motózni mindenkit!

Győző azonnal vállalkozott a motozó szerepre, de a Star film művésznője családilag lenkieltte. A kárvallottak azonban nem hagyták annyiban a dolgot s amint értesülünk: a világ és a kollektív szemek elől elvonulva lényeg végre is hajtották a kölcsönös motozást. Természetesen eredmény nélkül.

Az apró kószárokat eltűntek az éjben s most már csak arról lehet szó: egy szenvedélyes gyűjtő szekrényeinek melyen nyugvóznak-e, vagy így szerzett macának avlaki garderohot?

Van ugyan egy harmadik eshetőség is: valaki szerelmes a színház egyik művésznőjébe s most otthon válogatja ki a sok közül ideáljának megőrzésére szánt batiszt apróságát... De mit csinál a többivel?!

* Heti műsor. Szerda: II. József császár. Csütörtök: Traviata. Péntek: Troubadour. — Szombat délután Cigánybáró. Szombat este Éva. Vasárnap délután Sztambul rózsája. Vasárnap este Éva.

* Vitrin babák. Letűnt idők legendás korok, régmúlt napok kedves képeitől gazdag vitrin várja a Weitzer János-utcai Ingusz I. és fia üzletben azokat, akik lelkük gyönyörűségét találják a most annyira divatba jött vitrin babák világában. Pompadour, Du Barry, Mária Antoinette korhű, csodásan szép toilletteljei mellett egy kedves biedermeier, alt Wien rokokó éjti bámulatba a szemünket, majd Mária Terézia kora jelenik meg előttünk hogy a nekik életet adó s a művészet vonalán dolgozó két kéz ritka ügyességét dicsérje. A babák, melyek mesterüknek a cég tulajdonosnőjét vallják, a nagyközönség megtekintésére, érdeklődésére várnak.

* Mit vegyünk karácsonyra? Jót, szépet és hasznosat csak a könyv nyújthat. Ifjúsági és más ajándékművek nagyválasztékban Oláh Sándor és Tóth könyvkereskedésében.

* A színházi iroda hírei. Vendégszereplések a heti műsorán. Maross (Weisz) Vilma úrnő szombaton és vasárnap, lép fel az Éva társulatában, míg a többi főszerepeket Rontay, Győző, Gömör, Faludy, Herold játsszák. — Vasárnap d. u. is aradi leány lép fel. Kinizsi Margit Sztambul operette Midilli szerepben.

Cigánybáró kerül szíre szombat délután Párdy Armand felléptével. A főszerepekben: Várdi M., Horváth M., Szeghő L., Benkőné, Barics, Párdy, Gömör, Faludy, Győző, Herolddal.

Francia-román katonai bizottság Aradon.

— A kormánybiztos tárgyalásai Landrot ezredessel. —

Ma délelőtt a román nemzeti gárda nevében egy tiszttel kereste fel dr. Varjassy Lajos kormánybiztos és bejelentette, hogy a Tövis felől érkező délutáni vonattal két magasrangú francia tiszttel és három román tiszttel érkezik Aradra és kérte a kormánybiztos, hogy a francia-román bizottság számára valamelyik szállodában lakást foglaljon le. A kormánybiztos készséggel tett eleget a kérésnek és a Fehér Kereszt szállodában négy szobát rekviráltatott a bizottság számára.

Ma a kora délutáni órákban egy táviratot kézbesítettek a kormánybiztosnak, amelyet Viaz francia ezredes, a Budapesten székelő francia katonai delegáció főnöke küldött Aradra Landrot francia ezredesnek. A kormánybiztos átvette a táviratot és azt a francia-román bizottság megérkezése után dr. Sárkány Ferenc kormánybiztos titkár útján kézbesítette a francia ezredesnek.

Háromnegyed hat óra után érkezett be az aradi állomásra a francia-román bizottságot hozó vonat. Az állomáson a tiszteket a román nemzeti gárda tagjai várják, akik autót hozták be őket a Fehér Kereszt szállodáig. A bizottság tagjai a következők: Landrot francia ezredes, Viard francia százados, Dimitrescu román őrnagy, és Octáv Pop román százados.

A bizottság megérkezése után néhány nappal dr. Sárkány Ferenc kormánybiztos titkár felkereste Landrot ezredes, aki kijelentette, hogy szívesen látja a kormánybiztos a szállodában, ahol társalmi órákat véle. Varjassy kormánybiztos erre dr. Sárkány Ferenc kíséretében felkereste az ezredes, aki a bizottság tagjainak társaságában a szálloda első emeletén levő 1. számú szobájában fogadta a kormánybiztos.

Varjassy Lajos dr. kormánybiztos a bizottsággal folytatott tárgyalásairól az Aradi Közlöny munkatársának a következőket mondotta:

— Az ezredes ur a leendőkénevebb módon fogadott. A bizottság céljáról az ezredes ur kijelentette, hogy a bizottság csak átmenetileg van Aradon. Utazásuk célja Budanest, ahol a magyar hadügyminiszterrel szembe a társaságokat folytatni a vasúti vonalak használatának módjairól. A franciák nemcsak a hadifoglaltak és a civil internáltak elszállítását akarják rövidesen lehozni, hanem ezért a szállásbiztonsága szempontjából teljesen használható vasúti vonalat akarnak teremteni Budanesten és Bécsen át Páris és Bukarest között. Ezen a vonalon előrelátólag nagyobb álművelés szükséges és fognak történni. A bizottság Budanestől Bécsbe utazik, ahol megvanilven iránva tárgyalásokat fognak folytatni a német-osztrák kormányval is.

A kormánybiztos ezután így folytatta:

— Az ezredes ur mindenekelőtt a vármegyében uralkodó állapotok iránt érdeklődött és kifejezést adott afelett való örömeinek, hogy a vármegyében a rend és a közbiztonság teljesen helyreállt és különösen helyeselte azt a törekvést a magyar hatóságoknak, hogy a románsággal egyetértésben igyekeznek a rendet biztosítani.

A szálloda éttermében a francia és román tisztek figyelmére az aradi románságnak mintegy 40-50 tagja gyűlt össze, akik között ott voltak a román nemzeti gárda tisztjei is. A megterített asztalnál fenntartott hely várta a bizottság tagjait, akiket a megjelentek lelkes üdvözléssel fogadtak. A teremben néhány német tiszt is volt, akik nem tudtak a francia tisztek érkezéséről és nyugodtan vacsoráztak. Mikor a francia tisztek a terembe léptek, a németek meglepődve néztek az újfélére, aztán hirtelen abba hagyták a vacsorájukat, felvették kabátjukat és azonnal eltávoztak a teremből.

Nagy lakások tulajdonosainak értekezlete.

(A lakáshivatal elnökönek nyilatkozata.)

Az aradi lakásügyek elintézése és a lakáshivatal működése ellen az utóbbi időben számos panasz hangzott el. Ennek oka az volt, hogy a leszerelés és a menekülés következtében rendkívül sokan léptek fel lakásigényekkel. A lakáshivatal eddigi eljárási módszerével nem volt képes a lakáskereső nagy tömegeit fedél alá juttatni. Nagy akadálya volt a lakáshivatal eddigi működésének az is, hogy az eddigi lakásrendeletek nem adtak módot a hivatalnak valóban intenzív és eredményes munkálkodásra. Most azonban a belügyminiszter a Budapesti szabályrendelet érvényét Aradra is kiterjesztette és ezzel a lakáshivatal szabad kezet nyert, hogy a méltányosság teljes érvényesítésével járjon el.

Munkatársunk ma beszélgetést folytatott dr. Olasz Pállal, a lakáshivatal ideiglenes elnökével, aki jövő munkájáról a következőket mondotta:

— Programot még nem adhatok, hiszen jóformán át sem vettem még a hivatalt. Legfeljebb nagy vonásokban általánosságban válaszolhatom azt, hogy miben látom én hivatalom feladatát.

— A lakáskereső nagy tömege két részre oszlik. Egyik rész a leszerelő vagy menekülő egyedülálló férfiak, vagy gyermektelen párok. Ezek elhelyezése kisebb gondot okoz. A városban sok nagy lakás van, amelyekből néhány szobát el lehet rekvirálni úgy, hogy a lakás tulajdonosa alig érzi meg.

Nagyobb probléma a több gyermekes családok elhelyezése. Ezeknek ugyanis konyhára, vagy konyhahasználatra szükségük van. Ezek számára már sokkal nehezebb lakást találni. De a szükség kényszerít és mivel kell, tehát fogunk is mindenkinek megfelelő lakást találni.

— Még nem tudom, hogy meg lehet-e valószínűsíteni azt a tervemet, hogy éppen a többgyermekes családok számára új férőhelyekről gondoskodjunk, illetve a meglévő üres helyiségeket lakhatóvá tegyük. A mostani időkben nem szabad finnyáskodni és meg kell elégedni, ha egy-két, kellően fűthető helyiségben meghuzhatja magát, amíg a viharos idők elmúlnak.

— Viszont nem szabad rossz néven venni a nagy lakások tulajdonosainak sem, ha egy-két szobájukat elrekviráljuk. Képzeliék magukat a menekülő helyzetébe, akiknek nincs hová fejüket lehajtani és a leszerelt katonákra, akik öt esztendő rettenetes fáradsámai után valóban jogot formálhatnak arra, hogy nekik lakást juttassunk.

— Sajnos, a nagy lakások tulajdonosai nem tettek eleget a fejszólításnak és nem jelentették be önként nélkülözhető helyiségeiket. Ezért még egy kísérletet fogok tenni. Meghívom egy értekezletre a legnagyobb lakások tulajdonosait és fel fogom előtűk tárnai a mai borzalmas lakásviszonyokat. Ha ennek sem lesz kielégítő eredménye, akkor kénytelen lesznek ridegen végrehajtani a rendelet előírásait. Mert azokat, akik most szereinek le, vagy akik valóban kénytelenek menekülni, nem hagyhatjuk a fagyos utcán.

— És pedig gyorsan fogunk eljárni. Alapos nyilvántartást vezetünk és nem fogunk egyszerűen bemondásokra támaszkodni. Az ellenőrzést teljesen újjászervezzük, hogy senki téves adatokkal előnyökhöz ne utasson.

HIREK.

Négyszáz rendőrt!

(A holnapi közgyűlés tárgyalása.)

Arad város szerdai közgyűlése a rendőrség létszámának szaporításával foglalkozik. A városi rendőrlégénység békeállománya százegyvenhárom emberből állott. A főkapitány javasolja, hogy ezt a létszámot kétszázötven főre emeljék, amely javaslatot a rendőrség tisztviselői kara egy beadvánnyal tödött meg, mely azt tartalmazza, hogy a jelenlegi viszonyokra való tekintettel ne kétszázötven, hanem **négyszáz főre emelje fel a város a rendőrség létszámát.**

Nem sok argumentumot kell felhozniuk, amikor hangsúlyozni akarjuk, hogy a holnapi közgyűlésnek legegységesebb kötelessége elfogadni a rendőrtisztikar javaslatát. A város közbiztonságának fenntartására négyszáz főből álló rendőrség ma egyáltalában nem sok. A vele járó költségnek pedig meg kell előznie mindent, ami igénybe veszi most a város anyagi erejét. Az élet- és vagyonbiztonság helyreállításának legfőbb feladata ma államnak, városnak egyaránt. Csak ott folytatható munka, ahol a polgárság nyugodt biztonsággal végezheti napi teendőit és nem kell tartania a véletlen esélyeitől. Könnyen megeshetik, hogy a rettenetes szénínség egy napon feljebb sötétségbe borítja a várost. Akkor nagyon jó befektetés lesz a négyszáz főnyi rendőrlégénység, mely kötelességtudással őrködik Arad éjszakai felett. Budapest ép úgy, mint a vidéki városok sorra kísérleteztek mindenféle rendfenntartó alakulatokkal. A főváros látta be azonban legelőször, hogy csak egy szerv van, amelyik bevált: a rendőrség. Ezt szaporítja most a főváros, s ezt kell fejlesztenünk nekünk is — talán még a négyszáznál is magasabb létszámra!

Készülődés a képviselőválasztásra. *Buda-pestről* jelentik: A kormány nagyban készül a választásokra. A belügyminiszter már rendelkezéssel intézkedett a törvényhatóságoknál, hogy a központi választmányokat újból megválasszák és az összeíró küldöttségeket sürgősen állítsák össze. Az új kerületi beosztás tervezete csaknem teljesen elkészült és rövidesen a minisztertanács elé kerül. Batthyány belügyminiszter azonban bizalmas értekezleten a pártok vezetőivel óhajtja a tervezetet megismertetni. Arad város törvényhatósága a holnapi közgyűlésen választja meg a törvényhatósági bizottság a központi választmány tagjait, amely a képviselőválasztásokat készíti elő. A város vezetőségének az a véleménye, hogy ennek a fontos bizottságnak nemcsak városatyákból kell állania. A tanács ezért mai ülésében kimondotta, hogy javaslatot tesz a holnapi közgyűlésnek, hogy a törvényhatósági bizottság a központi választmány tagjai sorába az Aradi Nemzeti Tanács és a Munkás Tanács tagjai közül is válasszon be tagokat, úgy hogy a bizottságban minden társadalmi réteg képviselve legyen.

Budapestről jelentik: Jánossy Zoltán belügyi államtitkár a választások előkészítési munkálatairól egy újságíróknak így nyilatkozott:

— A választókerületek beosztásáról szóló javaslat munkában van. Egyéni véleményeim szerint a lajstrom-szavazást úgy gondolják, hogy ezen az úton a megszállott területek lakosságát a meg nem szállott területeken lehetne megszavaztatni. Ez azonban sajnos nem remélhető, mert a megszálló csapatok parancsnokságai a tömeges utazást nem fogják megengedni. Nézetem szerint az új választásból csak csonka parlament fog kikérülni, de ez is jobb lesz, mint semmiféle parlament.

— A főkapitány nyugdíjazása. A tanács ma foglalkozott Green Nándor főkapitány nyugdíjaztatásának kérdésével. A tanács azt az előterjesztést teszi a holnapi közgyűlésnek, küldjön ki egy orvosi bizottságot, amely a főkapitányt megvizsgálja. Egyúttal azt javasolja a tanács, hogy a közgyűlés hat beti szabadságot szavazzon meg a főkapitánynak.

— A francia ezredes. Az első magyarországi francia tiszt Aradon. Landrot ezredes. Középtermetű, egy kis enbounpoint-val rendelkező tipikus francia az ezredes ur s a legkevésbé sem látszik meg rajta, hogy katona. — Csak a kék uniformis mutatja, hogy a győzelmes hadsereg illusztris tagja. Mozdulataiból, szavalaiból a francia udvariasság elokvenciája beszélik. Ahogyan szomszédalhoz szól, amilyen elevenséggel fordul a bemutatkozó felé: egy kedves szimpatikus férfi, nagyszerű társadalmi rutinnal rendelkező közér konturjait mutatja. Oszintén örülünk ennek a francia látogatásnak, ha nem is egészen nekünk szól. A francia nemzet bárhogyan vélekedjék is e pillanatban rólunk, ami véleményünk a francia kulturáról s a francia szellem nagyszerű eredményeiről nem változhatik. Az a rokonszenv, mely a magyarságban mindenha élt a franciák iránt, jusson kifejezésre e néhány sorban is, mely Landrot ezredes útján azt az óhajtatást tolmácsolja a francia hadsereg minden katonájának, hogy érezzék magukat jól Magyarországon s itt megismerve a magyarokat s a magyarság igazságait: emlékezzenek majd a gyönyörű francia földön vissza rájuk barátságosan meleg érzésekkel.

— A megszállott területeken lakó előfizetőinkhez! Minthogy a megszállott területeken lakó előfizetőink sok helyen az előfizetési összeget postautalvány útján egyelőre beküldeni nem tudják, felkérjük az ilyen helyen lakó előfizetőinket, hogy az előfizetési pénzeket a rendes forgalomban helyreállításig a következő módok egyikén juttassák hozzánk:

1. Az előfizetési összeg a legközelebbi **pénzintézet** vagy **bank** útján utalható át címünkre.

2. Megkérhetik előfizetőink Aradon, vagy olyan helyen lakó ismerőseiket, rokonaikat, ahonnan a pénzküldés postautalvány nyal lehetséges, hogy intézkedjenek az előfizetés megújítása dolgában.

3. Az előfizetési összeg bankjegyekben, **ajánlott** levélben is beküldhető.

Kérjük tehát azokat a megszállott területeken lakó t. előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy íentebb említett módok egyikével előfizetésük megújítása iránt intézkedni sziveskedjen, nehogy a lap folytatolagos szétküldése megakadjon.

— **Károlyi Mihály nem utazik Párisba.** *Budapestről telefonálta tudósítónk:* Néhány nap előtt úgy volt, hogy Károlyi Mihály minisztereinek Párisba utazik. A viszonyok azonban úgy alakultak, hogy az utazást el kellett halasztani. Külföldről érkezett hírek szerint ugyanis nincs még biztosítva, hogy a minisztereinköt áteresztik a svájci-francia határon. Ellenségeink intrikája következtében az agitációs utnak egyelőre el kell maradnia.

— **Kepes Ármán igazgatói kinevezése.** Amikor Kepes Ármán felső női kereskedelmi iskolai igazgató a nyáron visszatért az olasz hadifogságból, a közgyűlés 1914. évig visszamenőleg megválasztotta igazgatónak. Ezt a közgyűlési határozatot azonban a miniszter nem hagyta jóvá. A tanács most újból a közgyűlés elé viszi az igazgatói kinevezést azzal, írjon fel a miniszterhez, hogy hagyja jóvá a kinevezést annál is inkább, mert a katonaságnál szintén történnék visszamenőleges kinevezések.

— **Román szociálisták gyűlése Aradon.** *Kolozsvárról* jelentik: Jól informált román köröktől értesülünk a következőkről: Valótlan az a hír, hogy az „Adeverul”, a román szociálisták lapjának szerkesztőségét és kiadóhivatalát Kolozsvárra hozzák. Már az előzetes tervek is úgy voltak, hogy azt Nagyszebenben fogják elhelyezni. A román szociáldemokrata-párt lázasan dolgozik s a közel jövőben Aradon fog nagygyűlést tartani, amelyen megállapítják a párt programját.

— **A menekült jegyzőkhöz!** Felkéretnek a menekült jegyzők, hogy folyó hó 11-én, szerdán délelőtt 10 órakor a vármegyeházánál jelenjenek meg.

— **Menekültek Aradon.** Az utca vendéglő, kávéház tele van ismeretlen arcokkal. A pályaudvar felől jövő kocsi állandóan megvannak rakva ládákkal, kosarakkal, ágyneműt tartalmazó csomagokkal. Erdélyből és körülöttünk levő falvakból szakadatlanul érkeznek újabb és újabb menekültek. A menekülés olyan, mint a spanyol-baj: ragályos. Valamelyik faluban megijed egy család, felpakkol és elutazik. Másnap már nem mer ott-honmaradni senki, fut a község minden kabátos embere. Onnét is, ahol nincs rá semmi ok. Békés, normális időkben az ilyen dolog szépen fellendítette volna Arad idegenforgalmát, most azonban úgy járunk vele, mint a főváros: rövidesen annyi menekült lesz Aradon, hogy nem tudjuk ellátni őket se étellemmel, se lakással. Sőt beáll annak a veszélye, hogy megakad miatta Arad lakosságának amúgy sem bőséges élelmézőse. Budapestten hatósági közbelépéssel vetnek gátat a menekülők beözönlésének és figyelmeztetik az új népvándorlás résztvevőit, hogy menjenek inkább pl. Aradra. Lelketlenség volna megtagadni a menekedőket azoktól, akik életveszély elől futnak hozzánk, de a mostani meneküléseknek legtöbbször csak okatlan idegesség az alapja, végeredményében pedig súlyos veszélyt jelent a városok lakosságára. Ajánljuk e sorokat Arad új polgármesterének szives figyelmébe.

— **Az Aradi Iparosok Egyesülete** megtartotta első felolvasó délutáni programját helyiségeiben, melyet a tagok nagy érdeklődéssel kísért, a termek zsúfolásig megteltek. *Rosenfeld Viktor*, az egyesület agilis titkára a szervezkedés szükségességéről s a szocializmusról tartott ismeretterjesztő előadást. A felolvasást általános tetszés és helyeslés követte. Az egyesület célja tagjainak szociális ismeretkörét gazdagítani, miért is gondoskodik minél gyakrabban kellemes baráti összejöveteleket, felolvasásokat tartani, vitagyűléseket rendezni.

Autótaxi Aradon. *Bodnár József* engedélyt kért a várostól, hogy tíz autótaxit járathasson. A főkapitány azt javasolta, hogy adják meg az engedélyt. A tanács mai ülésén azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy mielőtt a szabályrendeletet módosítják, meghallgatják az érdekelteket s így az ügy lekerül a holnapi közgyűlés napirendjéről.

— **Eljegyzések.** *Varga Tuskát* eljegyezte *Harras Márton Aradon.* (Minden külön értesítés helyett.)

Klein Jenő magánhivatalnok *Világosról* eljegyezte *Pláner Gizellát Aradról.* (Minden külön értesítés helyett.)

— **Katonai tisztviselők értekezlete.** Az Aradon szolgálatot teljesítő összes rangosztályba nem sorolt havidíjasok (törzs altiszteket, műmestereket) és továbbszolgáló altiszteket felhívjuk, hogy fontos, saját érdeküket szolgáló ügyekben f. hó 11-én, szerdán délután 4 órakor tartandó értekezleten a Magántisztviselők egyesületében. (Központi szálloda, bejárat Salacz-utca) pontosan és teljes számban jelenjenek meg. — Az egybehívók.

— **A ruharendelet végrehajtása.** Felkérjük a hatósági élelmiszereket árusító üzletek tulajdonosait, hogy a harctérről hazatért katonák felruházási céljára beszolgáltatandó ruházati cikkek összeírásához szükséges nyomtatványok átvétele végett folyó hó 11-én délelőtt 11 órakor a hatósági tisztviselői hivatalban megjelenni sziveskedjenek, ahol a további eljárásra vonatkozó utbaigazítást is megkérjük kapni. — A közéletmezési hivatal vezetője.

— **A rokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák nagygyűlése.** A rokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák f. hó 15-én d. e. 11 órakor tartják nagygyűlésüket a kulturpalota nagytermében. Rokkant bajtársak! Jöjjetek el mindannyian, hogy megvéldelemmezzük, felkaroljuk a mi legszentebb ügyünket. Témörüljünk és tartunk össze! Legyünk egyek ne csak a szenvedésben, hanem a szervezetben, valamint egyek leszünk a munkában is. — **A rokkant tanács elnöksége.**

— **Harctérről** visszatért ügyvédeknek, kereskedőknek és iparosoknak méltánvos áron szállít papír és írószereket, nyomtatványokat *Pichler S.* papirkereskedése és könyvnyomdája, *Bohus-palota, Telefon 308.*

— A rendőrök napidija. A mai tanácsülésen *Bittner* Róbert helyettes főkapitány bejelentette, hogy a polgárőrség e hónap 8-án feloszlott és ezután a rendőrség 160 tagja teljesít szolgálatot. A tanács azt javasolta a holnapi közgyűlésnek, hogy a rendőröknek napi 15 korona pótdíjat, a csendőrtiszteknek szintén 15 koronát, a csendőröknek pedig 5 koronát szavazzon meg. Az eddigi közbiztonsági kiadások 933 ezer koronába emelkedtek. A tanácsülésen a kormánybiztos elmondta, hogy az Orsovát visszarendelt és Mezőhegyesen elhelyezett csendőrökkel ki fogja egészíteni a rendőrséget. A holnapi közgyűlés egyébként tárgyalni fogja a rendőrlétszámának szaporítását.

— Halálozások. *Boczkó* Laura 18 éves korában Majláthfalván elhunyt.

Dr. *Lakatos* Árpád hattonyai ügyvéd és földbirtokos e hó 9-én elhalálozott. Temetése e hó 11-én lesz Battonyán.

— Táncztanítás. Tudomására hozom a tánckedvelő közönségnek, hogy fojtvó hó 15-től keddi, csütörtöki és szombati napokra külön zártkörű tanfolyamot nyitok. — Beiratkozni Keppich papírüzlet, vagy a Fehér kereszt nagytermében d. n. 3-9-ig. Mély tisztelettel: *Hesz* Gyula, okl. táncztanító.

— Az Aradi Torna Egyesület a harctérről visszatért tagjai tiszteletére i. hó 12-én, csütörtökön este fél 8 órakor a Vadászkiút éttermében barátságos összejövetelt rendeztek.

— Adomány. *Gottreich* Mártonné Szarvaságról 20 koronát küldött az izr. árvaháznak *Grosz* Mihály pankotal lakos ravatalára szánt koszorúmegváltás címén.

Buza Barna a földosztásról

(A hót végére elkészül a törvény.)

(*Budapesti munkáltságtanács.*) Felkértem ma *Buza* Barna földművelésügyi minisztert és arra kértem, mondja meg, mikorra várható a birtokpolitikai törvény publikálása.

E kérdésemre a miniszter ur a következőket jelentette ki:

— A birtokpolitikai reformra vonatkozó törvény kérdése egy-két napon belül tárgyalás alá kerül azon a minisztertanácsban, amelyet a miniszterelnök ur külön erre a célra hívott össze. A kormány ezen a tanácskozáson állapítja meg a törvény alapelveit, felhasználván természetesen a nyolc napon át tartott birtokpolitikai értekezleten egybegyűlt értékes informatív anyagot.

— Ha a minisztertanács megállapította az alapelveket, akkor ezeknek alapján én magam nyomban megszövegezem a törvényt és azt újra a minisztertanács elé terjesztem. Mindez a hivatalos eljárás azonban néhány napot vesz csupán igénybe és e hét végén a törvény publikálása előreláthatólag meg fog történni.

— A birtokpolitikai törvény, mint a népköz társaság többi alaptörvénye csak a legfontosabb irányelveket fogja tartalmazni, miután azonban egy maga a törvény, mint végrehajtásának részletes intézkedései kellő módon elő vannak készítve, semmi akadályja sem lesz annak, hogy a programomban vett radikális birtokreformot gyorsan és biztosan végrehajtsam.

Ezután megkérdeztem a miniszter urtól, hogy a birtokpolitikai törvény, lehetővé fogja-e tenni a nagybirtokokon ma meglévő mezőgazdasági ipari üzemek további működését.

E kérdésemre a következő feleletet kaptam: — Nagyon természetes, hogy a mezőgazdasági üzemek működésének fenntartása is hozzátartozik a termelés folytonosságának biztosításához és a földosztásnál erre a fontos körülményre megfelelő tekintettel leszünk.

A miniszter ur eme nyilatkozatához csak még azt az információt fűzöm hozzá, hogy a kormány mindenképpen el van kötve a birtokpolitikai reform gyors végrehajtására, ami azt jelenti, hogy a törvényben lefektetett elvek alapján maga a földosztás is a leggyorsabban meg fog történni.

Tiltakozik a románság a pogrom ellen.

(Nem vonja vissza a nyilatkozatát.)

A *Politikai Híradó* jelenti: A *Nemzeti Tanács* pénzügyi szaktanácsa ma délután tartotta alakuló ülését *Beck* Lajos, az Osztrák-Magyar Bank kormánybiztosának elnöklésével. Az ülésen *Szende* Pál pénzügyminiszter és *Exner* Kornél államtitkár is résztvett.

Beck Lajos rámutatott arra, hogy a közvéleményi legjobban a nagy vagyonadó problémája foglalakoztatja. Ez az adó hivatva van, hogy kivezessen a mai nehéz helyzetből és azt az az előnyt rejti magában, hogy akáral kibújni nem lehet, másra át nem ruházható és óriási terheinket csak általa tudjuk elviselni. Nem szabad megijedni vészjósló hangoktól, mert az az adó kell, de másrészt nem lehet olyan, hogy elkedvetlenítsük at őket, a munkát és a vállalkozást. Az önálló jegybank felállításának munkálatai folynak.

Ezután *Szende* pénzügyminiszter beszélt. A vagyonadónál a kis vagyonok mentesek lesznek, a középvagyonokat enyhén, a nagy, vagyonokat magas adóval sújtjuk.

A múltisori nyilatkozatát fennhárítja, mert mint miniszter sem vall más programot, mint azelőtt és következetes maradni és most is azt mondja, hogy olyan nagy adót még nem fizettek. Mert a mikor 36 milliárd államadóssággal szemben 300 millió a hadinyereségadó, akkor olyan nagy adót kell behozni, amilyen a világtörténelem csakugyan nem ismer. Meg kell szüntetni az illúziókat, hogy az emberek a dolgok igazságának tudatára ébredjenek.

Budapestről jelenti: A Károlyi-párt csütörtökön pártértekezletet tart, pénteken az intéző bizottság tart ülést.

Szende Pál a magyarokról

(Bünyvádi feljelentés az izrató egyetemi tanár ellen.)

Kolozsvárról jelenti: A Román Nemzeti Tanács hivatalos közleményt adott, amelyben elítéli a pogromot hirdető röpcédula szerzőit és kijelenti, hogy minden ilyen mozdalmat, amely csak politikai viszályt akar szítani, elvet magától és eleve tiltakozik minden olyan inszINUÁCIÓ ellen, amely ezeket kapcsolatba hozza a románsággal.

Debrecenből jelenti: *Handler* Gyula főispán kormánybiztos elítélően nyilatkozott. Husz Richárd egyetemi tanár pogromot hirdető kijelentéséről.

Dr. *Horváth* Sándor, a szociáldemokrata párt ügyvése, ma feljelentést adott be az államügyészségen Husz ellen. Az ügyészség elrendelte a nyomozást és annak foganatosításával a rendőr kapitányságot bízta meg, amely holnapra idézte meg Huszt.

Husz ma jelentkezett a katonai állomásparancsnokságon és kérte, hogy vegyék fel nemzetőrnek. Kérését elutasították.

Az ifjúság az egyetemen ma ismét gyűlést tartott. Az egyik szónok védelmébe vette Huszt, amiből ismét botrány keletkezett. Husz maga is felszólalt, tegnapi szavait magyarázni igyekezett. Azt mondta, hogy a zsidók szellemi téren való kiüldözésére vonatkoztak a tegnapi szavai és a meggyőződése, hogy a szellemi vezetést el kell venni a kezükből. A debreceni katolikusok elhatározták, hogy védelmükbe veszik Husztot.

A városban nagy az izgalom, mert a környékből zavargások és fosztogatások híre érkezik. Szatmár és Szabolcs megyékből 750 menekült család érkezett Debrecenbe. A város lakossága 500 fős gyárdat szervezett a közbiztonság megővésére.

Szociálisták gondoskodása

a nagybirtokosokról.

(Ellentétet a kormányban. — A hadügyminiszter nem mondott le.)

A *Politikai Híradó* jelenti: Tegnap este és ma délelőtt az a hír terjedt el, hogy *Barta* Albert hadügyminiszter a Károlyi-pártban legutóbbi történet események miatt beadta lemondását a kormányban. E hírre vonatkozólag a hadügyminiszter egy újságírónak ezt mondta:

— A hír nem igaz, nem mondtam le.

Budapestről jelenti: Az utóbbi napokban egyre jobban kiélesednek az ellentétek a földbirtokpolitika kérdésében a szociáldemokraták és a polgári pártok között. A szociálistáknak az az álláspontja, hogy a földbirtokosoknak a földbirtok kiszajátítása után ilyenformán adjon a kormány járadékot: a föld mai birtokosai birtokuk mai értéke után teljes összegben kapják meg a járadékot, a második generáció azonban már csak a járadék felét kapná, míg a harmadik generációval szemben megszűnnék az állam minden kötelezettsége. Ezt az álláspontot a szociálisták azzal indokolják, hogy azokat, akik bizonyos standardhoz jutottak, nem lenne méltányos eddigi életmódjuknak meg nem felelő életmódra kényszeríteni, hogy ezzel elégedetlenség és keserűség maradjon bennük. A földbirtokosok gyermekei is hozzászoktak neveltetésük alatt a munkához, küll jövedelhez, tehát velük szemben sem lenne méltányos, ha teljesen a szociális álláspontra helyezkednének. A harmadik generációt már rá lehetne nevelni, a munkára és arra, hogy munkájából éljen meg. Nera lenne tehát igazságos, ha eltartásuk a dolgozó nép terheit növelné.

Ahhoz is ragaszkodnak a szociálisták, hogy az ipari és bankiokért is ugyanolyan terheket rójanak, mint a földbirtokra.

A szocialista állásponttal a miniszterelnök és földművelésügyi miniszter teljesen egyetért, de a kabinet többi tagjai nem tudnak a tervekkel megbarátkozni. Ilyen körülmények között a szétszakadás veszedelme fenyegeti a kormányt és arról is szó van, hogy a szociálisták megfontolás tárgyává teszik mi helyesebb, a kormányon maradni és teljes felelősséggel küzdeni az ország demokratizálásáért és a programon minél teljesebb érvényesítéséért, vagy pedig kivonulni a kormányból és jóindulattal támogatásban, de egyszerűsített szigorú ellenőrzésben részesítve a kormány működését.

Nagy baj az is, hogy a Károlyi-pártban többen türelmetlenek és féltékenyek a szociáldemokrata párt beszolgására, de a radikális párt is ideges, mert azt hiszi, hogy a Károlyi-párt szervezkedése kirántja lábát a talajt.

A szociálista-párt meglehetősen nyugalommal áll ebben a kavardásban, semmiféle újabb állásra nem reflektál, de el van szánva, hogy ha céltudatos és komoly munkája elé akadályok gördülnének és a kormány tagjainak harmónikus együttműködése állandóan zavartatik, levonják a konzekvenciát és egyelőre félreállnak.

Budapestről jelenti: A Magyarország írja: A politikai helyzetben jelentős változás nincs. Az ellentétek még ma is fennállnak és ez teszi súlyossá a helyzetet. Azonban minden részen folyó kísérletezések, hogy a kiegyenlítés a kormányzó pártok közt felmerült ellentétekben meg történjen. A kormány tagjai nem tartanak a minisztertanácsot, Károlyi na egész nap a különböző pártárgyalatokhoz tartozó politikuskokkal tárgyal. A birtokpolitikai reform alapelveire nézve az az értesülésünk, hogy a kormány tagjai a reform alapelveire nézve meg fognak egyezni.

Ellenforradalom Csehországban.

(Megalakul a tót köztársaság.)

Pozsonyból jelentik: Prágából érkezett menekült utasok beszélik, hogy tegnap Prágában ellenforradalom tört ki a mostani vezetés imperialisztikus tendenciája ellen. Az ellenforradalmárok követelik a Magyarországon tartózkodó cseh katonaság azonnali visszahozását. Az ellenforradalom a menekültek elhúzásakor mind nagyobb arányokat öltött.

(Most már érthető lapunk más helyén közölt az a híradás, hogy miért álltak meg a cseh csapatok a demarkacionális vonalon jóval innen és hogy mire vonatkoznak azok a hírek, amelyekre a magyar népkormány az említett jelentésben hivatkozik. — A szerk.)

Kassáról jelentik: Ma délután ideérkezett Dvorcsák György, a keleti tót nemzeti tanács elnöke, Liptai Lajos eperjesi evangélikus főesperes és a keleti tót nemzeti tanács több tagjának kíséretében és bejelentették a kormánybiztosnak, hogy a magyar népkormánytól nyert vendégjog alapján a tót népköztársaság kormányát gyűlés keretében Kassán kívánják megalakítani. Molnár Miklós kormánybiztos és Blandár Béla polgármester a bejelentést tudomásul vették és a város közgyűlési termét a tót népköztársaság rendelkezésére bocsátották.

Holnapra várják a tót vármegyék delegáltjait és ha ezek megérkeznek, már holnap megtartják az alakuló nemzetgyűlést, amelyen megválasztják a tót népkormány öt népbiztosát. A tót kormány alakulása tisztán azért történik Kassán, mert fekvésénél fogva közlekedési csomópont, ahova legkönnyebben jönnek el a felvidéki vármegyék kiküldöttjei. Azonban a keleti tót nemzeti tanács vezetői elhatározták, hogy az új kormány megalakulása után annak

székhelyét átteszik Eperjesre, a kormánybiztosok pedig azonnal megkezdik működésüket a nép körében. Az új kormány működésének célja elsősorban a tót nyelv bevezetése a közoktatásba és közigazgatásba. Az új köztársaság a legteljesebb békességben kíván élni valamennyi szomszédjával és így a magyar népköztársasággal is, amelynek támogatására különösen élelmezési kérdésekben számít.

Nagyváradról jelentik: Dr. Ágoston Péter, kormánybiztos és dr. Lázár Aurél, a nagyszabani román kormány igazságügyminisztere között ma beható tanácskozások folytak Bihar-megye román lakta vidékein a közigazgatás átvétele tárgyában. Az már kétségtelen, hogy Nagyváradot a románok nem szállják meg, azonban csaknem bizonyos, hogy a vármegye román lakta területére kiterjesztik az imperiumot és a románok átveszik a közigazgatást.

Dr. Lázár Aurél tudósítónknak kijelentette, hogy igaz ugyan, hogy a kérdés körül tárgyalásokat folytat a főispánnal, a tárgyalások azonban csak általános keretek között mozognak, a részletekre nem terjednek ki.

Az esetleges átvételnek financiai és közigazgatási eshetőségeit tárgyaltuk meg, mondotta dr. Lázár. De konkrétumokra nem jutottunk és nem is juthatunk annál is inkább, mert ez hosszabb folyamat.

A tárgyalások minden fázisáról Lázárnak jelentést kell tennie a nagyszabani román kormánynak. Ágoston kormánybiztos pedig a magyar népkormánynak tesz jelentést.

Désről jelentik: Naszódra nem vonultak be a románok és ebben az irányban nem is lépték át a demarkacionális vonalat.

A MOZI.

* **Fantasztikus filmdráma az Apollóban.** (Mády Christians, a hírneves dán művésznővel a főszerepben.) „Az örökszerelme” című négyfelvonásos filmdráma a magasabb arisztokrácia életének naps és borus perceiről szól. Egy fiatal, viruló szépségű grófleány szerelem lesz unokabátyjába, a hercegi udvar testőrtisztjébe, aki azonban a feléje nevető, ragyogóan fiatal leányt nem veszi észre, hanem zajos mulatságban, mámoros éjszakákban tékozolja el vagyonát. Amikor a grófleány apja váratlanul meghal és ő válik a nagy vagyon tulajdonosnőjévé, a tékozló testőrhadnagy az egyedülálló leányhoz fordul. Az önfeláldozó nemes leány megmenti a bűn útjára tévedt fiút és végül magához emeli. Ezt a poetikus szépségekkel teli szerepet utóéletlen művészi készséggel játssza a nagy dán moziművész, a közkezdelt Mády Christians. A kitünő képet szerdán és csütörtökön játssza az Apolló.

* **Az Uránia-színházban vasárnap és ünneppnap kivételével délelőtt nem lesz péztár.** Az elővételi pénztár csak délután 3 órától működik.

* **Egy játékos tragédiája.** (Szenzációs Moissi-film az Uránia-színházban.) A világhírű nagy német művész Alexander Moissi egyik szenzációs szerepét fogja szerdán este az Urániában eljátszani. Az „Ksszeomlott kártyavár” a címe ennek a hatalmas lendülettel felépített drámának, amelyben Moissi egy kártyajátékost személyesít, akit a játékszenvedély az erkölcsi és anyagi elzűlés útjára vezet. Hatalmas dráma igazsággal és megrendítő realizmussal játssza a nagy tragikus ezt a szerepet oly mélyenjáró művészettel, hogy a darab végigtekintése a legmagasabb művészi élvezetet nyújtja a közönségnek. A képek csodálatos elejétől végig érdekfeszítő és

változatos. Az Uránia-színház igazgatósága csak két napra tudta a képet lekötni és így csak szerdán és csütörtökön kerül vetítésre.

* **Félkilenc óras előadás az aradi moziban.** A közönség széleskörű kívánságának tesz a moziigazgatóság eleget, amikor esténként félkilenc órai kezdéssel még egy előadást tart. Péntektől kezdve az előadások ezért délután 4, fél 6, 7 és fél 9 órakor kezdődnek.

LEGUJABB HIREK.

— **Strassburg kulcsai Poincarenél.** Strassburgból jelentik: Poincare elnök, Clemenceau és Dechonel kíséretében ma ide érkezett. A város polgármestere üdvözlő beszédet tartott és átadta a város kulcsait. Válaszában az elnök kijelentette, hogy Franciaország Strassburg kulcsait jó őrizetbe fogja venni és nem fogja sohasem megengedni, hogy bárki elvegye tőle.

— **Wilson nem vesz részt a béketárgyaláson.** Washingtonból jelentik: A Washington György hajó fedélzetéről szikratáviró jelenti, hogy Wilson elnök a béketárgyalásokon nem vesz részt személyesen. A szövetségesek vezető személyiségeivel azonban érintkezésben lesz és mindenkor készen fog állni az előterjesztett kérdések megoldására.

— **Lloyd George a németek megbüntetéséről.** Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti: Lloyd George egy ülésen beszédet mondott a békéről. Olyan béke kell, amely a jövőben lehetetlenné, vagy legalább nehézzé teszi a háborút. Igazságosnak kell a békének lenni. A feltételek nem lehetnek enyhék, mert akkor nem lennének igazságosak. A béke legyen szigorú és méltányos. A háboru kezdeményezőit felelősségre vonni, úgy kell majd ítéletet hozni, hogy császárok, királyok és trónörökösök minden időkre meg-

tudják, hogy nem lehet elfajta elvetemültséggel elárastani a földet. Felelősségre kell vonni a német népet is, hadd tudják meg, hogy büntetlenül nem kezhetnek háborút. Ha azt akarjuk, hogy Európában béke legyen, ne legyenek nagy hadseregek.

Felelős szerkesztő:

TELLER KALMAN.

Apolló-színház.

1918. dec. 11-én:

Örök szerelme.
Filmregény 4
felvonásban.

Uránia-színház.

1918. dec. 11-én:

Összeomlott
kártyavár.
4 felvonásban.

Az előadások hétköznapokon 4, fél 6 és 7 órakor. Ünneppnapokon és vasárnap, 2, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

NYILTTÉR.

Az ezen sorral alul jelöltökért nem vállalunk felelősséget. Limbeck János és fia „Első m. kir. szab. érekepereszgyár és temetésrepedező-vállalata” Arad.

„Baldogok a halottak, akik az Urban halnak meg.”

Székely Károlyné szül. Mihályi Gizta, valamint Mihályi Gyuláné szül. Mihályi Margit, mint az elhunyt gyermekei a saját, ugyancsak az alulírottak nevében is lelkük mély fájdalommal, de az élet és halál Urának legszentebb akaratában nyugodva tudatják, hogy a hún szeretett és felejtetetlen jó édes anyja, a drága jó nagyanya, a szeretett anyós, sógoronő, nagynéni és zokor

özv. Mihályi Józsefné

szül. Horváth Katalin,

életének 70-ik évében, a halotti szentségekkel megerősítve 1. évi december hó 9-án, este 11 órakor az örökkévalóságba költözött.

Szeretett halottunkat folyó 1. évi december hó 11-én délután 8 órakor fogjuk az Aranykéz-utca 15. számú gyászházban a feltámasztás és a baldog visszontatás reményében, a római katolikus anyaszentegyház szertartásai szerint az örök nyugalomnak átadni.

Az engedélyelt szent-missa előzetes a megboldogult lelki üdvéért a főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában 1. évi december hó 13-án reggel 4,8 órakor mutatjuk be a Mindenhatóknak.

Nyugodjék békében! Az örök világosság fényeskedjék neki!

Arad, 1918. december hó 10.

Mihályi Imre és neje, sógor és sógoronő, Dalay Dezső és neje, unokabátyja és huga, Horváth Vince, öccse, Székely Károly, Mihályi Gyula, vejei ifj. Székely Károly, Székely Józsi, Mihályi Margit, Mihályi Gizta, unokái, Ugyancsak a nagyszámú rokonság, a jóbarátok és jóismerősök nevében is. 8856

Messzer József és neje szül. Klein Leonora, úgy a maguk, valamint Messzer Sámuelné szül. Klein Aranka, Klein Sándor, László, István, József testvérei és az összes rokonság nevében is mélyen szomorodott szívvel tudatják, hogy drága egyetlen nevelt leányuk, szörén szeretett testvérük és zokorok

Klein Böske

folyó hó 7-én este 6 órakor, életének 26-ik évében, rövid, de súlyos szenvedés után jobbra szenderült.

Drága halottunk földi maradványait folyó hó 9-én délután 2 órakor helyezzük a helybeli sírkertbe örök nyugalomra.

Ádás és béke legyen paraf halott!

Magyarpécska, 1918. évi december hó 8-án.

Öv. Schattelas Mária nagyanya, Messzer Sámuel sógora, Messzer Ferike unokabátyja, Messzer Rézika unokahuga. 8855

60 drb. olajfestmény

elsőrendű magyar művészek munkái

béke árban

egyenként is eladó. Megtekinthetők: 5700

Ingusz J. és Fia

könyvkereskedésben Weitzer János-utca.

Apró hirdetések.

Levelezés.

TROUBADOUR. Kiadása levet ment... 8858

NEVELEJTS. Éppedve várom, hogy... 8858

URIPU. Oly urleány ismeretséget... 8857

Alkalmazást keres.

KÁRPITOS! Jutányosan dolgozik... 8848

26 ÉVES, szakképzett fűszer, gyarmat... 8852

Alkalmazást nyer.

TISZTESSÉGES mindenes, jó... 8840

TISZTESSÉGES mindenes, esetleg... 900

KOCSIS ügyes és megbízható, magas... 8791

Lakást keres.

ELSŐRANGU butorozott szoba, vagy két... 8841

Vétel és eladás.

ELADÓ jutányosan egy jó zongora, egy... 8851

GYERMEK-BUNDA 8 éves fincska... 8858

ÚJ BUTORÜZLET Arad, Deák Fe... 8028

Ingatlan.

KISEBB BÉRHÁZ eladó Szabadság-tér... 6278

ELADÓ a belvárosban egy jól... 8849

HOM nagy lakásból álló ház... 8859

A MOSÓTZI telepen egy vagy két... 8856

Üzletek.

NAGYOBB KÖZSÉGBEN jóforgalmu... 8850

EGY jóforgalmu fűszerüzlet, a város... 8849

FÜSZERÜZLET, korsma, szép házzal... 8853

VIDÉKI jóforgalmu villanyörre beren... 8825

Oktatás.

PERFEKT GYORSIRÓ, gyorsírást tanít... 8854

MAGANTANULÓK előkészítést és gyen... 8695

OKLEVES TANITÓNŐ elemi és közép... 8809

Különféle.

ELVESZETT 1 hó 7-ikén a Vörös Ökr... 8819

VAN SZERENCSEM értesíteni a t. kö... 8815

HIRDETMÉNY.

A magyar népköztársaság kormánya... 8815

Az így összegyűjtött ruházati cikke... 8815

A ruházati cikkek kötelező beszo... 8815

A beszerzési csoport, továbbá az... 8815

most jelzett nyomtatványok ingyen... 8815

Bár az összeírásához szükséges tud... 8815

A háromnál kevesebb lakással bír... 8815

A háztulajdonostól átvett összeíró... 8815

A ház bizalmi tagjai a kézhez vett... 8815

A főbérők a lakásokból beszo... 8815

Az átvett ruházati cikkeket a ház... 8815

A ház bizalmi tagjaitól a beszo... 8815

Azon házból, amelyekben bizalmi... 8815

A leszerelő katona, ha ruházata... 8815

A ház bizalmi tagjai, illetve a há... 8815

Minden igényjogosult Katona várja... 8815

Két előbb a hatóságnak szétosztás... 8815

A ruhák minősége között (katonai... 8815

Végnél tudatjuk, hogy aki az össze... 8815

Ezen büntetéssel lesz sújtva ama... 8815

Arad, 1918. évi december hó 7.

Aradváros közéletmezési és... 8815

Szilva pálinka

magas fokú és egyszer főzött... 8815

Schwartz Pál

Aradváros ARAD — Telefon 1128 sz.

TRITTHALER FERENC

Építészeti irodája

Arad, Vesszelényi-u. 47.

(Saját ház.) — Telefon szám: 862.

Vállal mindennemű tervezést, épít... 8188

ARAD, Kalmár Józ ef. Telefon

Halmaz. Halmaz. 242.

Arad, Kalmár Józ ef. Telefon

Arad, Kalmár Józ ef. Telefon

Arad, Kalmár Józ ef. Telefon

Arad, Kalmár Józ ef. Telefon

Arad, Kalmár Józ ef. Telefon

Arad, Kalmár Józ ef. Telefon

Új butorhitel!

Minden hitelképes egyen beszerzhető... 8815

Garai Károly

Arad, Assizios Sándor-utca 1. Törv. baj... 7279

Delvidéki Villamossági Vállalat.

Tulajdonos: Lengváry Zoltán okl. mérnök.

Vörösmarty-utca 3. sz. Telefon 11-31.

Vállal: Villanyvilágítás, erőátviteli, motor, te...

telefon, csengő, villámhárító berendezéseket és...

Szolid árak. Pontos munka.